

Datum: 7.4. 2026.

Broj: 2-06-1056

KORUPCIJA I NETRANSARENTNOST I DALJE DOMINANTNE U RADU INSTITUCIJA

Banja Luka, 7. april 2026. godine – Tokom 2025. godine Centar za pružanje besplatne pravne pomoći (ALAC) Transparency International u BiH (ALAC) je postupao u **364 nova predmeta**, dok je putem besplatne telefonske linije **0800 55555** zaprimljeno **1027 poziva građana** koji su bili svjedoci ili žrtva korupcije.

Kao i prethodnih godina, najveći broj prijava odnosio se na **državnu upravu** (151 predmet), što potvrđuje da su zapošljavanje, imenovanja i upravljanje javnim resursima i dalje najrizičnije oblasti za korupciju, pokazuje Godišnji izvještaj ALAC za 2025. godinu.

Značajan broj prijava zabilježen je i u oblastima pravosuđa (31), obrazovanja (28) i sukoba interesa (31), gdje je evidentan rast broja slučajeva, što potvrđuje da je ova pojava sve raširenija i da su upozorenja TI BiH o **normalizaciji sukoba interesa** usljed izostanka sankcija bila opravdana.

Upravo ovi trendovi potvrđeni su i kroz konkretne slučajeve, pa je nakon prijava ALAC-a Centralna izborna komisija BiH oduzela mandat predsjedniku Skupštine opštine Gacko i savjetniku tadašnjeg predsjednika Republike Srpske Milorada Dodika, zbog **obavljanja nespojivih funkcija**. U toku prošle godine je upućeno ukupno 13 slučajeva nadležnim institucijama na postupanje a ovakvi primjeri istovremeno ukazuju na rast svijesti o značaju integriteta u javnom sektoru, ali i na ozbiljne nedostatke u dosljednoj primjeni zakona.

TI BiH je tokom godine pokrenuo 24 upravna spora zbog **uskraćivanja pristupa informacijama**, dok su istovremeno 24 predmeta iz prethodnih godina riješena u korist Centra, što ukazuje na sistemsko kršenje ovog prava od strane institucija.

Da je **manjak transparentnosti** i odgovornosti institucija sve veći problem potvrđuju i odluke najviših domaćih i međunarodnih sudova. Sud Bosne i Hercegovine usvojio je tužbu TI BiH protiv Ministarstva pravde BiH zbog nezakonitog uskraćivanja pristupa Nacrtu Zakona o Sudu BiH, čime je javnost bila onemogućena da učestvuje u procesu donošenja jednog od ključnih pravosudnih propisa.

Istovremeno, **Evropski sud za ljudska prava** uzeo je u razmatranje predmete koji se odnose na uskraćivanje pristupa informacijama od strane Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, kao i aplikaciju ALAC-a u ime građanina koji uprkos brojnim sudskim odlukama u svoju korist već duži niz godina ne uspijeva da zasnue radni odnos u Poreskoj upravi Republike Srpske.

Pored nedovoljne otvorenosti i manjka odgovornosti, institucije u Bosni i Hercegovini su pod sve većim političkim uticajem, što je posebno vidljivo u postupcima imenovanja, gdje se procedure često poništavaju ili **prilagođavaju političkim interesima**. Tako je, na primjer, TI BiH podnio krivičnu prijavu protiv službenih lica na više nivoa vlasti u Federaciji BiH zbog neosnovanog poništavanja već okončane procedure imenovanja članova Upravnog odbora Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, čime je ukazano na ozbiljne zloupotrebe i politički uticaj na rad institucija.

Ovi slučajevi, kao i činjenica da su novinari tokom 2025. godine **57 puta zatražili i dobili besplatnu pravnu pomoć Centra**, dok sve veći broj slučajeva u kojima građani i mediji moraju tražiti sudsku zaštitu zbog kontinuiranog kršenja njihovih prava od strane institucija dodatno potvrđuje razmjere problema.

Složeno političko uređenje, česte blokade u radu institucija, kao i nedostatak ključnih zakonskih rješenja, poput zakona o sukobu interesa u Federaciji BiH i adekvatne zaštite zviždača, ne samo da značajno otežavaju borbu protiv korupcije već građanima **uskraćuju osnovna prava**, prije svega na pravnu zaštitu, zaposlenje i pristup informacijama od javnog značaja.

Problemi poput netransparentnosti, nezakonitih imenovanja, sukoba interesa i ograničavanja pristupa informacijama duboko ukorijenjeni u institucijama na svim nivoima vlasti. Ipak, djelovanje Centra za besplatnu pravnu pomoć građanima kroz pokretanja upravnih sporova, apelacije, krivičnih prijava i drugih pravnih mehanizama pred domaćim i evropskim sudovima kao i odluke u korist Centra, pokazuju da uporna i strateška pravna borba **može dovesti do konkretnih promjena**.

Transparency International u BiH će nastaviti pružati besplatnu pravnu pomoć građanima i zagovarati unapređenje zakonskog i institucionalnog okvira, kako bi se osigurala veća transparentnost, odgovornost i efikasnija borba protiv korupcije u Bosni i Hercegovini.

2000 - 2025

Udruženje za borbu protiv korupcije Transparency International u BiH
Reg. Br. UP08-07-1-616/11, Ministarstvo pravde BiH, Sarajevo

Sjedište: Krfska 64e, 78000 Banja Luka, Tel/Fax +387 51 216 369, 216 928, 224 521, 224 520

Ispostava: Zrnja od Bosne 20/1, 71000 Sarajevo, Tel/Fax +387 33 220 049, 220 047

E-mail: info@ti-bih.org

Web: www.ti-bih.org